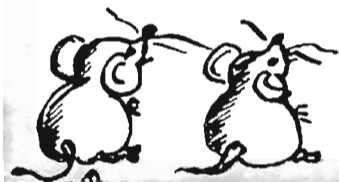

**B
O
L
W
E
R
K**

**BOEKHANDEL „URBI ET ORBI“
N.V. DE R.K. BOEKCENTRALE**

DE OUDSTE EN GROOTSTE SCHOOLBOEKHANDEL
VOOR HET GEHELE KATHOLIEKE ONDERWIJS IN
NEDERLAND

De deskundigheid op het gebied van schoolboeken
verworven door de ervaring gedurende vele jaren
waarborgen U de beste bediening.

Voor de leerlingen van het Pius X Lyceum
is het adres

BOEKHANDEL „URBI ET ORBI“
rokin 130, tel. 37586-37624, amsterdam-c

SPORTING GOODS CY N.V.

DIR. H. EILERS

48, CORN. SCHUYTSTRAAT
AMSTERDAM

De leverancier van het
PIUS X schooltenuë !!

TELEFOON 79 67 57

**Voor KOLEN en OLIE naar
C.G. VAN OOSTROM & Zn**

van Slingelandtstr. 11-19 tel. 12 65 01
Bosch en Lommerweg 242 tel. 8 67 48
Jan Tooropstraat 85 tel. 13 57 12
Dr. H. Colijnstraat 230 tel. 13 33 39

VRAAGT PRIJSOPGAVE

SPECIALISTEN

in
vloerbedekking, tapijten, bedden,
dekens

Martin!

Koninginneweg 221
tel. 73 49 78

Bolwerk

SCHOOLORGaan VAN DE LEERLINGENVERENIGING PIUS X

6e jaargang nr. 10

Redactie:

FIEN WARGER
MARJO DIETERS
JAN DE MEERE
PIER-JAN HOUTMAN
TONNY HUISMAN
FLOOR PETERS
EDDY OOSTERBAAN
(administratie)

illustratie:

LEO STOK
PAUL KROESE

REDAKTIONEEEL

Eigenlijk zou dit redactioneel moeten verschijnen met een zwarte rand erom heen — want een groot verlies valt ons ten deel. Frans Pruijt treedt af als hoofdredakteur van ons schoolblad. Dat dit een verlies is, daar zullen we het wel allemaal over eens zijn. Frans heeft van Bolwerk gemaakt wat het nu is. Zijn laatste stuip trekking als hoofdredakteur was het uitbrengen van het vorige nummer, dat we wel als een „Bolwerk” in zijn carrière als redakteur mogen beschouwen. Wij troosten ons met de wetenschap, dat Frans in de functie van schoolvoorzitter die hij gaat bekleden, nog veel voor ons blad zal kunnen doen (vandaar het ontbreken van de zwarte rand). Wij bedanken hem voor alles wat hij voor Bolwerk heeft gedaan en wensen hem als schoolvoorzitter evenveel sukses toe als hij als redakteur heeft gehad.

De een verdwijnt, de ander verschijnt. onze redactie is inmiddels versterkt door de volgende nieuwe redacteuren: Marjo Dieters, Fien Warger, Floor Peters en Eddy Oosterbaan, die de advertenties, de administratie en de verzending van Bolwerk gaat verzorgen, en Paul Kroese als illustrator. De nieuwe redactie zal proberen de belofte die Frans Pruijt tijdens de verkiezingen gaf, waar de maken en zal dus iedere maand een Bolwerk uitbrengen.

Nu even iets heel anders. Met ingang van heden begint onze advertentiekampanje. Wij vragen iedere leerling om te proberen een advertentie voor Bolwerk te krijgen. Mocht dit niet gebeuren, dan kunnen we het uitbrengen van ons schoolblad niet volhouden en, nog erger, gaan we misschien op de fles. Wij rekenen dus op jullie medewerking!

red.

Toen keerde de Geest zich tot Gideon en zeide:

„Ga heen en gij zult modern zijn en het land van de verburgerlijkten verlossen“.

En Gideon zeide tot Hem:

„Och, gij Geest, waarmede zal ik hen verlossen, ik ben maar een beginneling en ik ben de kleinste in mijn vaders huis“.

En de Geest zeide tot hem:

„Doe niet zo verdomd burgerlijk en die vader van jou moesten ze doodschieten“.

En Gideon vroeg aan de Geest:

„Waarom is het, o Geest, dat Gij zo vervolgen zijt op mijn vader?“

En de Geest sprak tot Gideon:

„Omdat hij spijkerbroeken verkoopt die niet eens verschieten.“

En Gideon sprak tot de Geest:

„Maar, o Geest, mijn vader werkt toch ook voor de gemeenschap.“

En de Geest sprak tot Gideon:

„Hij is een klungel en hij houdt vol, dat er van zijn wereld nog iets te maken is. Neen Gideon, het is werkelijk om je rot te lachen.“

En Gideon zeide tot Hem:

„Maar, o grote Geest, hij blijft toch mijn vader.“

En de Geest zeide tot Gideon:

„Doe niet zo verdomd burgerlijk, Gideon, de tijd is nu aangebroken om in opstand te komen.“

En Gideon sprak tot de Geest:

„Maar, o Geest, zeg mij hoe ik beginnen moet, hoe ik modern moet zijn, hoe ik met mijn vader breken moet. Zeg mij, o Geest, hoe Gij begonnen zijt.“

En de Geest sprak tot Gideon:

„Ja Gideon, ook ik ben eens begonnen, ook ik ben eens burgerlijk geweest maar niet met zo'n vader. De mijne belazert geen eerlijke mensen met van die kleurechte spijkerbroeken.“

En Gideon sprak tot de Geest:

„O Geest, zeg mij nu of mijn kledij geschikt is voor de strijd.“

En de Geest zeide tot Gideon:

„DE mode van het centrum is wijd. Bovendien heb je ook een slobbertrui aan en dat is ook al hopeloos ouderwets. Trek dus gij, Gideon, fatsoenlijke kleren aan. Een wijde broek en een strak truitje, en als je helemaal 'in' wilt zijn, moet je zorgen dat het truitje van voren met een ankertje versierd is.“

En Gideon sprak tot de Geest:

„O Geest, o Geest, hoe heerlijk zijn uw modeadviezen en ik wou dat het reeds oorlog was.“

En de Geest sprak tot Gideon:

„Er is veel volk dat met jou zal zijn, Gideon, mannen en vrouwen; velen zullen beproefd worden en velen zullen afvallen, Gideon. Slechts gij en enkelen zullen modern zijn. Zend de vrouwen huiswaarts want de strijd zal hard zijn.“

En Gideon sprak tot de Geest:

„Ja, o Geest, van die hysterische wijven word ik altijd doodziek.“

En de Geest zeide tot Gideon:

„Verzamelt u en ga af naar de kelder onder de molen op het Troelstra-plein, opdat zij getuigen zullen, dat zij waarlijk modern zijn.“

En Gideon sprak tot de Geest:

„Zijt Gij er dan ook?“

En de Geest zeide:

„Daar moet je op niemand rekenen en zeker niet op Mij. Je moet daar überhaupt nergens op rekenen.

En nu heb ik genoeg van je, Gideon!!!“

Een Midianiet.

P.S.

Het woord „Geest“ is wat ongelukkig 'gekozen', maar de censuur vond het bijbelse woord kwetsend; de pientere lezer leze het juiste woord.

DE HAAGSE COMEDIE in „MACBETH“

Ter herdenking van het feit, dat het 400 jr. geleden is, dat Shakespeare geboren werd, heeft de Haagse Comedie Othello en Macbeth op het repertoire genomen.

Het Haagse toneelgezelschap speelde op 29 oktober Macbeth in de Stadsschouwburg te Amsterdam.

William Shakespeare schreef dit stuk omstreeks 1606-1607. Het verscheen in 1623, zeven jaar na Shakespeares dood, in een folio-uitgave. Uit de tekst van dit foliant is gebleken, dat er stukken zijn weggelaten en dat er later nieuwe aan toegevoegd zijn. De scènes van Hecate en de heksen zijn waarschijnlijk door John Middleton geschreven.

Het stuk staat bekend als een van de kortste stukken van Shakespeare.

De Haagse Comedie speelde Macbeth onder regie van Joris Diels, die ook de vertaling verzorgde.

Paul Steenbergen, die zijn 40-jarig toneeljubileum vierde, vertolkte de titelrol. Ofschoon hij een rasacteur is en deze rol natuurlijk knap speelde, maakte hij toch een ietwat vermoeide indruk.

In het stuk, dat min of meer als jubileumstuk van Steenbergen is bedoeld, was Coen Flink naar mijn smaak, als Macduff, het best. Hij speelde zijn rol fier en nobel; hij kreeg na een mooie scene in het vierde bedrijf, waarin hem wordt verteld dat zijn vrouw en kinderen vermoord zijn, verdiend een open doekje. (Overigens het enige van de hele avond.)

Het was opvallend, dat Lady Macduff niet ten tonele verscheen, hoewel zij wel in de Engelse tekst en in de vertaling van Burgerdijk voorkomt.

Any de Lange speelde de rol van Lady Macbeth; een prestatie waarvoor men respect moet hebben.

Frans van der Lingen speelde een edele Banquo, en de heksen (in prachtige kostuums van Harry Wich) gaven, door goed spel en de geestige tekst, een humoristisch tintje aan deze tragedie.

Tenslotte moet de gevatte poortwachter van Macbeth's kasteel in de klopscene, voortreffelijk getypeerd door Broer Hartman, nog vermeld worden.

Carin Brian 3b

Enkele weken geleden zette de Nederlandse Opera de cyclus van premières voor met de opera: Fürst Igor, van Alexander Borodin.

Synopsis: Tijd van handeling: einde twaalfde eeuw.

De Proloog speelt zich af op het marktplein van Pontivle.

Prins Igor, Vorst van Iewersk, staat op het punt met zijn prinsen en bojaren ten strijde te trekken tegen de Polovetsers, een Tartaarse volkstam, die onder aanvoering van Khan Kontschak het land is binnengevallen. Een plotselinge zonsverduistering brengt grote beroering onder het volk, dat hierin een kwalijk voorteken ziet, doch smeekbeden om van zijn veldtocht af te zien, worden door Igor afgewezen.

Na zijn vrouw Jaroslawna aan de zorg van zijn zwager, Prins Galitzky, te hebben toevertrouwd, trekt Igor, tezamen met zijn zoon Wladimir, ten strijde. Twee spelers, Ikula en Eroschka, soldaten in het leger van Igor, besluiten te deserteren en in dienst te treden van Prins Galitzky, die hun ongetwijfeld een onbezorgd en gemakkelijk leventje zal weten te bieden.

Het eerste tafereel toont ons Prins Galitzky die, nu nog Regent, erop zint de macht over te nemen. Gesteund door Ikula en Eroschka, leidt hij een losbandig leven en hij negeert de smeekbeden van de jonge meisjes om met rust te worden gelaten.

Het tweede tafereel verplaatst de handeling in de vertrekken van Jaroslawna, die in grote ongerustheid verkeert over Igor, van wie zij in zo lang niets vernomen heeft. De jonge meisjes komen zich beklagen over het wangedrag van haar broer, Prins Galitzky. Deze, ter verantwoording geroepen, lacht om de verwijten, maar belooft toch een door hem ontvoerd meisje los te laten.

Nauwelijks is hij vertrokken, of bojaren brengen de tijding dat Igor en zijn zoon Wladimir gevangen zijn genomen en, terwijl stormklokken de naderende komst van de Polovetsers aankondigen, betuigen zij trouw aan hun vorstin en beloven Pontivle te verdedigen.

Het derde tafereel verplaatst de handeling naar het vijandelijke kamp, waar in de vallende avond jonge meisjes een lied voor Kontschakowna, de dochter van Khan Kontschak, zingen.

Zij heeft liefde opgevat voor de gevangen Prins Wladimir en wacht vol ongeduld op zijn komst. Prins Wladimir beantwoordt op vurige wijze haar liefde, doch de komst van zijn vader, Prins Igor, jaagt de geliefden uiteen.

Het voorstel van de Khan, die Prins Igor de vrijheid wil teruggeven in ruil voor de belofte, nimmer meer tegen hem ten strijde te trekken, wordt door deze verontwaardigd van de hand gewezen. Uit bewondering voor Igor's moed en standvastigheid, laat de edelmoedige khan een groot feest aanrichten, waarbij met zang en dans hulde aan Igor wordt gebracht.

Het vierde tafereel speelt weer in het verwoeste, doch vrije Pontivle. Terwijl vluchtelingen voorbijtrekken, ziet Jaroslawna weeklagend uit over haar geliefde stad, doch plotseling wordt haar aandacht getrokken door twee ruiters die snel naderen. Het blijken Igor en zijn trouwe metgezel Olvlus te zijn, die tenslotte toch gevlucht zijn. Igors zoon Wladimir heeft, gedreven

(10)

door zijn grote liefde voor de dochter van de khan, Kontschakowna, berust in zijn lot en is in het vijandelijke kamp achtergebleven.

Herenigd betuigen Igor en Jaroslawna elkaar hun grote liefde, toevallig gadeslagen door Ikula en Eroschka, die — om zich uit hun netelige situatie te redden — uit alle macht de klokken beginnen te luiden, en zo als eersten het heuglijke nieuws van Igors terugkeer verspreiden. Het toestromende volk betuigt zijn grote vreugde en brengt hulde aan de weergekeerde vorst.

*

Of Fürst Igor een goede keus geweest is, is iets wat ik buiten beschouwing zou willen laten. Zeker is, dat deze keuze veel moeilijkheden in zich borg, al was het alleen maar om de Byzantijnse sfeer waarin het stuk zich afspeelt op te roepen en aannemelijk te maken.

Dat men deze moeilijkheden voor het grootste deel overwonnen heeft, is niet alleen te danken aan de bekwame regisseur Hando Roje, die op ingenieuze wijze massascenes weet te regisseren, maar tevens aan de kwaliteiten van het operakoor en het Nationale Ballet, dat de Polovetser dansen uitvoerde. Mag men ons Operakoor niet tot de beste der wereld rekenen, en wie kent ons Nationale Ballet niet?

Welnu, „Fürst Igor“ werd een briljant kijkspel, een sprinkelende aaneenschakeling van klinkende tableaux-vivants: liefdesscenes, komische scenes, koren en balletten. Dat het geheel af en toe uiteen dreigde te vallen in lyrische en statische fragmenten is iets dat als een welkome adempauze werd beschouwd om zich op te maken voor de volgende wervelende actie.

Al met al een voorstelling, die men met een voldoende moet honoreren.

Dat de frisse gedachte van de Nederlandse Opera, nu ook eens naast het jaarlijks terugkerende programma van afgezaagde kassuccessen, waarvan La Traviata wel de bekendste is, een wat minder bekende opera op het repertoire te plaatsen niet zo maar een slag in de lucht is geweest, moge blijken uit de publieke belangstelling.

P.J. Houtman 6d

Dit is een van de vele stukken, die door de Nieuwe Komedie in het seizoen 1963-64 op de planken worden gebracht. Dit stuk, geschreven door de legendarische prins Çudraka en in het Nederlands bewerkt door J.H. Leopold, ging eind oktober in première. Het is een klassiek stuk uit India, dat zich afspeelt rond het jaar 500 in een stad in India.

Het verhaalt van de Brahmaanse koopman Çarudatta, die plotseling verarmd is en daardoor zwak komt te staan in de liefde. Zijn geliefde, Vasantasena, een mooie tempeldanseres, laat hem echter niet in de steek. Maar Vasantasena wordt belaagd door de slechte prins Samsthanaka die, als zij hem afwijst, haar wil wurgen. Gelukkig mislukt tenslotte de aanslag, maar de prins weet de arme Brahmaan de schuld in de schoenen te schuiven, zodat deze ter dood veroordeeld wordt. Vasantasena komt echter bijtijds te hulp en redt hem. De prins vlucht en, nadat de boze machten omvergeworpen zijn, worden de beide geliefden in een huwelijk verenigd.

Het spel dat zeer plastisch is, vraagt van de toeschouwer de nodige fantasie. Het gegeven is vrij simpel, maar door zijn verzorgde regie heeft Johan de Meester er een levendig spel van weten te maken.

Het spel van het liefdespaar, vertolkt door Etha Coster en Jan van Kasteren, wist echter niet altijd evenzeer te boeien. Dirk Declair daarentegen speelde de rol van boze prins plastisch bijzonder goed en Bob Goedhart, de dikke vriend van Çarudatta, zorgde voor de komische noten in het spel.

Marjo.

HET SERPENT

In een kokospalm leefde het serpent,
en iemand die het serpent niet kent.
dat hij dit gedicht niet leze.

Het serpent leefde daar al lang,
en het was voor niemand bang.
iedereen begon het dan ook te vrezen.

Maar op een dag zeeg het plots ineens,
het was de laatste tijd al slecht ter been,
het gaf nog diezelfde dag de geest.

Als men nu naar de kokospalm gaat,
vindt men daar een grafsteen, waarop staat:
„R.I.P. Het Serpent (alom gevreesd)“.

crasion 4

GESTORVEN LIEFDE

ik dwaal
lichten, mistslierten
ik zoek
liefde, echte liefde

een zoekende geest
pogende contact te vinden.
liefde wordt mechanisch
liefde wordt doen.

maar liefde is geestelijk
elkaar begrijpen
naar elkaar toe groeiende
zoekende geesten.

geen tijd meer voor liefde
zegt men mij
zonder liefde geen leven
zeg ik.

wat zegt een kus ?
niets . . . niets !
alleen de eerste
herinnert men zich nog.

liefde is dood
liefde is gestorven
men kan niet meer liefhebben
men denkt dat kussen liefhebben is!
maar vergissen is menselijk.

p.k.

BEZINNINGSDAGEN 18 t/m 20 NOVEMBER 1963

Een zwaar, nat gordijn omhulde drie dagen lang 'Vijverduin', het R.K. Vormingscentrum, dat vroeger het huis van een rijke planter was.

Het was een bijzonder groot voorrecht om pater van Kilsdonk S.J. drie dagen als spreker in ons midden te hebben. Aanvankelijk had hij zich laten verleiden door een passie van nieuwsgierigheid. Hij moest, zo vond hij zelf, over een zekere drempelvrees heenkomen, omdat hij in vijf tot zes jaar geen contact met middelbare scholieren heeft gehad. Zijn zachte, zware, vibrerende stem verraste menigeen, hij was een wonderlijk samengaan van eruditie en gevoel, men voelde direct dat hij sprak vanuit een vaste geloofsovertuiging en dat hij zich tot ons richtte als mens tot mens en niet vanuit zijn priesterlijke ambt, wat toch vaak aan conventies gebonden is. Zijn bedoeling was, de bijbel te lezen zoals Christus hem bedoeld heeft.

Hij reikte de sleutel uit om de bijbel op een juiste manier te leren begrijpen en aanvoelen. En ieder die de sleutel in ontvangst wilde nemen bemerkte ook, dat hij door die sleutel de bijbel op een heel andere wijze ging zien en begrijpen. Een boek vol met verhalen, die wij vaak zien als verhalen—zondermeer, door het vele opdreunen in de kerk, waardoor dus de bedoeling aan ons voorbijgaat. Via deze inleiding op de juiste manier van bijbellezen, stapte pater van Kilsdonk over op het thema Herder, dat als een wonderlijke draad door de hele bijbel verweven is.

Op het moment van de roeping van bijv. Abraham, Moses en Daniël, door God werd, op het moment van die roeping, leven aan hen toevertrouwd. Een herder is iemand waaraan leven is toevertrouwd. Ieder mens die gestudeerd heeft, krijgt automatisch een grotere verantwoordelijkheid voor zijn medemens, en door zijn grotere verantwoordelijkheid wordt hem dus leven toevertrouwd.

Ezechiël zegt, dat de mens het ambt van herder niet waardig is, omdat geen enkele bedoeling van de mens zuiver is. Achter iedere bedoeling zit een bijbedoeling. Het herderschap is dus alleen waardig in de handen van God. Hij is de Herder bij uitstek. En toch moet aan de mens leven worden toevertrouwd. Alleen vanuit een biddend geloof is het voor de mens mogelijk herder te zijn.

De meesten kennen wel de parabel van de verloren zoon, en denken dat de verloren zoon uit zichzelf naar de vader (God) terugkeerde. Dit is echter niet waar, hij keerde terug omdat hij honger had. Het is niet de zoon die naar de vader toesnelt, maar het is de vader die naar de zoon toesnelt. Het is de vader, die vergeeft. Vergeven is dus een goddelijke aangelegenheid.

De verloren zoon, de jonge mens, zoekt God (de Vader) niet. Het ligt niet in zijn macht, God te zoeken. God is dus zoekende. Bekering is alleen mogelijk als God de twijfelende mens gevonden heeft. Het zich bekeren is dus een passieve zaak.

Lukas 15, 42

Nee, feest en vreugde moet er zijn, want uw broer hier was dood, en is levend geworden (te verstaan als: gemaakt), hij was verloren, en is teruggevonden (niet. teruggekomen).

Het belangrijkste waar pater Van Kilsdonk over gesproken heeft en waar hij een zeer bevredigende oplossing voor heeft gegeven, is de problematiek van de erfzonde.

De oude opvatting van de erfzonde is, het gevolg van het eten van de boom van kennis van goed en kwaad door Het Adam (de mens). Vanuit deze zonde verklaarde men alle ellende, die er op aarde was, omdat men nu eenmaal niet het kwaad als een schepping van God kan zien. De dichter heeft de schuld op de mens geschoven, want God is goed.

Doordat wij nu in een dynamische wereld en niet meer in een statische zijn, moesten wij deze opvatting van de erfzonde gaan herzien. Zonder het paradijsverhaal geweld aan te doen, heeft pater Van Kilsdonk er deze verklaring aan gegeven, nl. Men moet de erfzonde zien als het menselijk falen. Het falen in verantwoordelijkheid tegenover de medemens. Men stelt zich nu automatisch de vraag: Hoe moeten wij nu de doop zien. De handeling van het Doopsel is zuiver symbolisch. De betekenis: Dopen is de wijding tot het knechtschap aan de aarde, d.w.z. het dienstbaar zijn aan de mens en aan God in het dragen van zijn verantwoordelijkheid.

Na nog vele, zeer boeiende visies van pater Van Kilsdonk omtrent parabels, vergelijkingen, symbolische betekenissen, uitspraken van Christus, gedragingen van apostelen enz., is ons de figuur van Christus veel levendiger en menselijker voor ogen komen te staan.

Op de laatste dag heeft de rector ons gewezen op de verschillende aspecten van verantwoordelijkheid van de mens in zijn maatschappelijke functie. Als intellectueel schijnt de verantwoordelijkheid makkelijker te dragen te zijn dan als christen.

Na een diner met wijn van de moderator trok men 'bezonnen' naar huis.

Vanaf deze plaats danken wij vooral pater Van Kilsdonk en eveneens de rector en de leraren, voor de wijze waarop zij deze dagen hun herdersambt, waardoor leven hun was toevertrouwd, hebben uitgeoefend.

21 november 1963

F. Warger
J. de Meere

OMTRENT JEZUS VAN NAZARETH

Als voorbeeld van een historische figuur als mythe, zou ik Jezus van Nazareth willen nemen, hoewel niet iedereen het er over eens is, of Christus werkelijk een historische figuur is geweest.

Ik neem echter aan van wel.

Christus dient nu prachtig als een lichtend voorbeeld voor een grote groep mensen, Christus heeft zelf ook een lichtend voorbeeld willen zijn, en deze mensen laten het ook niet na om te gaan idealiseren (zie: Nавolging van Christus).

Met dit idealiseren gaat men zo ver, dat men aan de 'mens' Jezus bovennatuurlijke eigenschappen gaat toeschrijven en men Christus zelfs als „Zoon van God" gaat beschouwen.

De ongeslachtelijke geboorte, of onbevleete geboorte, geboorte uit een maagd, en de plechtige verkondiging van deze geboorte door middel van wondertekenen, de vervolging waaraan Christus blootstaat, de wonderen en genezingen moeten enerzijds zijn natuurlijke, anderzijds zijn bovennatuurlijke afkomst bewijzen. Hij doet wonderen, hij geneest, hij leraart, hij predikt de heerlijkheid Gods, hij bestrijdt het kwaad, hij omringt zich met discipelen, hij geeft de wereld een nieuwe levensbeschouwing, opgebouwd uit religieuze waarheden en praktische levenswijsheid, en tenslotte offert hij zich, en keert, na een smadelijke dood te zijn gestorven en in het graf te zijn afgedaald, naar zijn hoge oorsprong terug, waarmee zijn aardse loopbaan beëindigd is. Het is duidelijk, dat er in de voorstellingen die men van Christus heeft, mythologische elementen aanwezig zijn.

De Godmens wordt geboren, zoals wij allen, — maar hij wordt op een zeer ongewone wijze geboren, op een wonderlijke en uiterst 'onnatuurlijke' wijze die echter in zover weer 'natuurlijk' is, dat voor de volmaakte mens iedere geboorte 'ongeslachtelijk' is, en iedere ontvangenis onbevleet, hetgeen men altijd nog wel in zijn 'symbolische' betekenis kan aanvoelen.

Hij moet sterven, deze tot ons stervelingen afgedaalde verlosser, — maar op zijn dood volgt, sprookjesachtig geruststellend, terstond de wedergeboorte, waardoor de verlosser zelf verlost wordt van alle aardse bevlekkingen die hem mogelijkwijs nog zouden kunnen aankleven.

Het thema van de wedergeboorte treffen we ook aan in andere godsdiensten, en overal blijkt, dat deze wedergeboorte de gewenste onsterfelijkheid voor de mens verzekert, althans de angst van de mens voor de uitblussing van het leven vermindert die zo sterk is, dat men met een voortzetting van het leven na de dood en andere voorstellingen komt.

Het verlangen van de onvolmaakte mens om een volmaakte mens te zijn, is bijzonder groot, dat blijkt zonder meer al uit het idealiseren van bepaalde mensen: het lijkt wel alsof de mens een beter 'ik' nodig heeft, althans hij schept zich in ieder geval een beter 'ik'. Dit begint al bij de kinderen, die hun ideaal zien in het volwassen zijn, en de volwassenen zien hun ideaal in het volmaakte gelukkig zijn, wat pas plaats kan vinden na de dood.

Het ideaal, dat de eeuwige mens of de volmaakte mens in zich belichaamt,

kan op verschillende manieren benaderd worden, al naargelang het religieuze individu zijn tekort of onvolmaaktheid tracht op te heffen door de eeuwige mens naar de letter te gehoorzamen, of zich op een andere wijze met hem te identificeren.

Nu blijkt het, dat deze twee wegen die de in dit geval 'gelovige' mens kiezen kan. — de meer uiterlijke en de meer innerlijke weg —, niet streng van elkaar te scheiden zijn, al was het maar alleen, omdat de uiterlijke weg, de weg van de blinde gehoorzaamheid aan een leer, in zuivere onvermengde vorm niets meer met religie te maken zou hebben. Gehoorzaamheid aan een leer is niet bestaanbaar zonder een zekere mate van geloof in degene die de leer verkondigt, en geloof — zelfs het meest eerbiedige geloof — berust grotendeels op een innerlijke vereenzelviging, die weliswaar niet zo ver gaat, die vaak onbewust zal blijven en door de gelovige danook ontkend kan worden, maar die toch in beginsel niet afwijkt van de meer bewust nagestreefde identificatie. In beide gevallen dus identificatie, zij het in verschillende mate, — en daarom is het volgens mij geoorloofd deze identificatie te beschouwen als het beslissende moment in de ontwikkelingsgang, die door het ideaal van de eeuwige mens wordt bepaald.

De onvolmaakte mens wil volmaakt worden, — hij streeft dit na door zich zoveel mogelijk eigen te maken van het beeld dat hem voor de geest zweeft, het beeld dat zijn eigen schepping is, maar dat tegelijk méér is dan hijzelf en dat hem behulpzaam kan zijn bij het najagen van het doel dat hij zich heeft gesteld . . . .

Het idealiseren van een historische figuur zal voor iedereen op een ander vlak liggen, of zal zelfs niet aanwezig zijn; deze historische figuur hoeft ook nog niet uit te groeien tot een mytisch persoon, maar kan derhalve toch wel een lichtend voorbeeld als 'mens' zijn.

Diemen, 20.9.63

J. de Meere

AU COEUR DE LA VIE drie films over mens en oorlog

De maker van deze films, Robert Enrico, begon zijn carrière als regisseur met het maken van korte wetenschappelijke films. In 1960 echter, startte hij met de verfilming van een novelle van de Amerikaanse schrijver Ambrose Bierce: 'An occurrence at Owl Creek Bridge', dat Enrico omdoopte tot „La Rivière du Hibou". Deze 27 minuten durende film bracht in Frankrijk zo'n opschudding te weeg, dat Robert Enrico op aanraden van verschillende filmmensen nog twee verhalen van Ambrose Boerce ging verfilmen, te weten 'The mocking Bird' — „L'oiseau moque" en 'Chikamauga' — La rivière de la Mort".

De drie films vertellen over de Amerikaanse Burgeroorlog, en zijn geïnspireerd op de uitspraak van Bierce (die zelf in deze oorlog heeft meegevochten)

„Al die onnodige doden . . . ik heb ze zelf gezien . . . .”

l'Oiseau moque

Een soldaat gaat op zoek naar de man die hij 's nachts heeft neergeschoten. Terwijl hij wat uitrust, gaan zijn gedachten terug naar zijn jeugd, waarin hij samen met zijn tweelingbroertje een vogel had, die zij een wijsje leerden.

Bij hun scheiding neemt zijn broer de vogel mee. De soldaat zoekt verder en als hij in de bomen de vogel spottend dat wijsje hoort fluiten, weet hij dat het zijn broer was, die hij 's nachts doodgeschoten heeft. Nu pas beseft hij, dat het niet zijn plicht is mensen te doden, ook al is het oorlog.

Evenals in de beide andere films speelt in l'Oiseau Moque de natuur een grote rol. Alle drie de verhalen spelen zich in de bossen af; het spel van licht en schaduw heeft Enrico hier meesterlijk weten te gebruiken om de spanningen die in de soldaat omgaan, weer te geven.

La rivière de la Mort

Deze film is de minst sterke en de minst begrijpelijke van de drie. Het kleine soldaatje-spelende jongetje trekt over het slagveld, waar de dode soldaten op hopen over elkaar liggen en de gewonden moeizaam naar de rivier kruipen, — waarin ze, door hun gulzig verlangen naar water, verdrinken. Het jongetje aanvaardt de gruwelen van de oorlog lachend, maar komt toch tot de conclusie, dat de oorlog nutteloos is. Door zijn ogen zien we dat de oorlog de dierlijke instincten van de mens bevredigt en belachelijk, ja zelfs clownesk is. Enrico heeft geen enkel woord nodig om iets te vertellen; hij vertelt eenvoudig door indringend camera- en geluidswerk.

La rivière du Hibou

Met beide voorafgaande films heeft Enrico zijn eerste verfilming van een novelle van Ambrose Bierce niet kunnen overtreffen en zelfs niet kunnen evenaren, al bereikt l'Oiseau Moque op enkele ogenblikken bijna dezelfde hoogte als La Rivière du Hibou. Deze film is de meest sterke, de meest indringende, de meest beeldende van de drie.

In de ochtendlijke uren wordt een man opgehangen. Door zijn wil om te leven droomt hij zich ontsnapt van zijn beulen, zwemt en rent hij naar huis en zijn vrouw. en als hij zich bijna in haar armen waant, wordt de plank onder hem weggetrokken en trekt de strop zich vast om zijn nek.

Deze korte, scherpe climax is zo indringend weergegeven, dat de toeschouwer

even het gevoel krijgt of zijn eigen keel wordt dichtgeknepen.

In deze film heeft Enrico impressionisme en realiteit zó samengebracht, dat het verschil niet meer merkbaar is. Licht, geluid en beeld spreken hier op sublieme wijze samen: de met spanning geladen stilte wordt alleen verbroken door ruwe militaire bevelen; de vluchtende man loopt op het ritme van de trommels. De menselijkheid die we in de beide andere films wel terugvonden, is hier niet meer.

Wij hopen dat de beloften die Robert Enrico met deze films deed, in de naaste toekomst door nieuwe films bewaarheid zullen worden.

tonny huisman

„DOORZICHT“

Een vaag gezang komt naderbij
en kust de ziel van een zot.
Dromen lopen langs de grachten,
de bomen de dood . . . .

Een dag ontwaakt uit de nacht
en huppelt slaapdronken over de vensterbank
De morgen zal zoals gisteren zijn,
vroeg of niet misschien.

Wanneer zal de regen schijnen van zonnestralen,
o, Regenboog van overeenkomst?
En wat zal het eind van het begin zijn,
of het begin van het eind.

Ik denk dat ik het weet,
of misschien ook niet.

j. de meere

De regen sprong schreeuwend uiteen op de straten, maar Gerard van Santen merkte het niet. Zware wolken werden voortbewogen door een hard waaierende westenwind, het leek of de natuur zich aanpaste aan de gedachten van de mens. Met enigszins zwaarmoedige passen stak Gerard het uitzichtloze plein over, waar zich tussen de vele bars en dancings een koffiehuis moest bevinden.

In het koffiehuis aangekomen bestelde hij een kop koffie en baande zich een weg door de rookwolken. Rechts in de hoek was nog een lege plaats, vlakbij de gootsteen waar de overtollige koffie in gedeponereerd werd. De meeste bezoekers, die hier geregeld kwamen, leefden bijna als asceten, alleen viel het religieuze tintje er natuurlijk af, soms werd het zelfs een beetje antireligieus als zo nu en dan een knetterende vloek de atmosfeer doorboorde, wanneer iemand verloren had met kaartspelen.

Maar ja, deze mensen leefden dan ook niet als asceet, met een bepaald doel voor ogen, maar ze waren het gewoon, of ongewoon. Het enige waar ze nog waarde aan hechtten, was dit kaartspel, waar ze zich dan ook volledig aan gaven.

Er was een man tegenover Gerard gaan zitten, die een uniform van bewaker aan had dat enigszins met de leeftijd van de man was meegegroeid, onder 'n pet die achter op zijn hoofd stond, vertoonde zich een vrij dik gerimpeld gezicht, dat er smerig en verwaarloosd uitzag, alsof hij ook zorgvuldig over dit vuil waakte. Waarschijnlijk moest dit een konsekwente bewaker zijn, die zijn beroep in alles uitoefende.

Zijn ogen stonden wat uitgeblust in zijn hoofd, maar ze hadden geen domme uitdrukking; dit werd geaccentueerd door 'n paar borstelige wenkbrauwen, die een weelderig bestaan leidden op dit hoofd. Twee diepe groeven die vanaf zijn neus begonnen en een halve boog vormden vanwege het obstakel van zijn mond, eindigden ergens op weerskanten van zijn kaak, of losten er in op. Zijn mond vertoonde zich als een gapende wonde die omgeven werd door twee zeer dikke lippen en er uit zag als een stuk wild vlees. In de mondhoeken was schuimvorming waar te nemen, waarschijnlijk van binnen uit geproduceerd onder een te zware druk van zijn tong. Het interieur van zijn mond vertoonde 'n armzalige aanblik: rechts beneden stond een bruine tand, die moeizaam overeind bleef staan, als een eenzaam monument.

Voorzover Gerard dit kon zien, zag hij dit ook allemaal terwijl de man een kop koffie bestelde, die even later samen met Gerards koffie door de ober gebracht werd.

„Verdomde koud, vindt u niet?“ „Ja dat gaat wel,“ antwoordde Gerard, om deze man niet tegen te spreken en met de bedoeling dat de man van een verder gesprek zou afzien. Hij voelde dat juist het tegenovergestelde ging gebeuren, zoals men meestal ziet gebeuren wat men vreest.

„U bent zeker een student, hè?“ Zonder op antwoord te wachten vervolgde hij „ja, dat zie ik meteen, ik heb zelf ook gestudeerd, vroeger, toen ik nog jong was.“

„Ja, wat dacht U.“ Nu dacht Gerard op het ogenblik helemaal niet, maar vroeg verder: „Waarom bent U dan eigenlijk wachter geworden?“

Waarschijnlijk had de man deze vraag verwacht, want hij antwoordde resoluut: „Omdat ik niet produktief wil zijn in deze rot maatschappij.“ Zijn gezicht nam nu een ernstige uitdrukking aan, alsof hij Gerard iets wilde leren.

„Hoe bedoelt U?“ vroeg Gerard, die iets meer interesse voor het gesprek begon te tonen.

„Meneer, U hebt nog geen ellende meegemaakt, U hebt nog nooit honger gekend, U hebt nog nooit in de goot gelegen, om nog ooit in het goede van de mens te geloven. Ze slachten elkaar af, meneer, de ene gunt niet wat de ander heeft. De mens is maar een diersoort, een of andere aap. Ik ben ook darwinist, en ook ik zeg dat er alleen maar het dierlijke in de mens bestaat.“

„Maar ik dacht,“ antwoordde Gerard, „dat de mens toch ook een verstand had, wat hem juist van de dieren onderscheidt.“

„Ach, onzin, meneer. Dat verstand heeft alleen maar betrekking op de dierlijke instincten in de mens, voor zijn strijd op leven en dood om het bestaan, om deze rot maatschappij.“

„Maar U profiteert toch ook van deze maatschappij? U accepteert toch deze baan die U hebt, de kleding die U . . .“

„Ach schei uit meneer, ik zie wel dat U me tracht te vangen, maar ik ben een beer die niet te vangen is, omdat je zijn karakter nooit berekenen kunt. U moet maar niet naar mijn geklets luisteren meneer, het is toch allemaal onzin wat ik zeg, ik ben helemaal geen gezellige prater, zoals de mensen van mij verlangen, maar misschien heb ik wel te veel meegemaakt om gezellig te kunnen zijn.“

„Geloof U echt niet in het goede van de mens?“ vroeg Gerard aan de man die alles zinloos vond, ook dit gesprek, maar desondanks toch praatte.

„Nee meneer, die verhaaltjes van die Jezus en die andere dweppers . . .“ hierbij schoot hij in een geforceerde lachbui, terwijl hij om zich heen tevergeefs medelachers zocht, . . .“die mensen zeiden allemaal dingen die niet te verwezenlijken zijn. Ze praten over naastenliefde terwijl men elkaar afslacht, nee, in die onzin geloof ik niet meer.“ Hierbij keek hij zeer opgelucht, alsof hij zich van een grote last bevrijd voelde. „Nee meneer, de godsdienst is opium voor het volk, het enige wat het volk wil, is brood meneer.“ Waarschijnlijk had hij Marx gelezen, om zijn tijd toch produktief te maken, dacht Gerard onwillekeurig.

„Hebt U vroeger wel eens idealen gekend?“ Bij deze vraag slikte de man iets weg wat eigenlijk te groot voor zijn keelgat scheen te zijn, want hij liep rood aan en barstte vervolgens in een hoestbui uit.

„Meneer, kunt U me zeggen wat idealen zijn?“ bracht de man uit, al hoestende, terwijl de produktie van schuim weer begon toe te nemen. Gerard, die zijn vraag met een wedervraag beantwoord zag, aarzelde even en trachtte het te formuleren:

„Nu ja, ik dacht, dat men zich een bepaald doel voor ogen stelt, waarnaar men tracht te streven.“

„Ach meneer, allemaal onzin, wanneer je je zo'n doel voor ogen hebt gesteld en je hebt het bereikt. dan bevredigt het je toch niet en dan moet je weer van voren af aan beginnen. Nee, dat laat ik nu maar aan de jeugd over.“

Gerard begon zich, ondanks dat hij er precies anders over dacht, toch onbeha-

haaglijk te voelen door dit resolute ontkennen van alle waarden. Wanhopig stelde hij weer een nieuwe vraag aan deze man, die er hoe langer hoe meer als een dier ging uitzien, hetgeen niet in tegenspraak was met hetgeen hij over de mens beweerde.

„Gelooft U ook niet in de liefde, of in de waardering voor elkaar?” klonk het wat onzeker, ondanks zijn overtuiging.

„Meneer, de liefde bestaat niet; datgene wat de mensen liefde noemen berust alleen maar op sexualiteit. Ik heb zelf ook getrouwd, 12 kinderen heb ik grootgebracht, maar ze zijn allemaal de deur uit en nooit hoor je meer iets van hen. alles is egoïsme, meneer!”

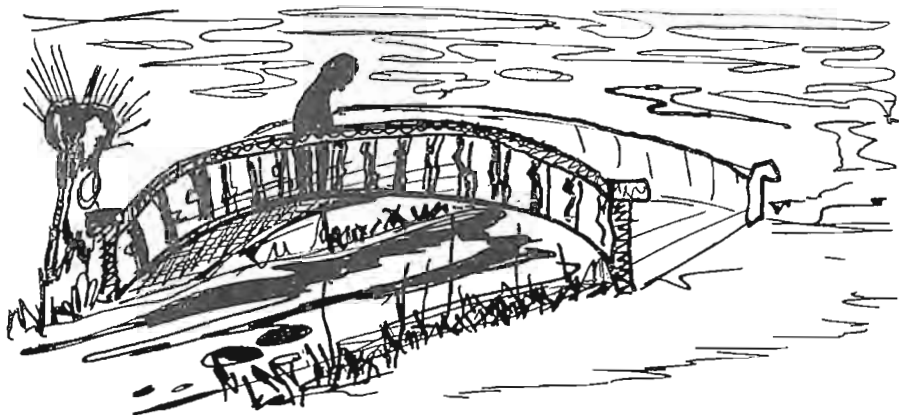
Nu pas ontdekte Gerard, hoe diep tragisch deze man eigenlijk was, en hoe hij vroeger hopeloos moest zijn vastgelopen met zijn filosofie, hoe hij zijn enige oplossing voor die problemen vond door te zeggen dat alles zinloos was en is, inclusief zichzelf, dat er niets bestond, ook dat hijzelf niet bestaat en dat elk streven naar het goede zinloos is, omdat het toch niet te bereiken is, het geloven in het goede in de mens en in de liefde zinloos is, omdat er geen liefde bestaat, alleen maar sexualiteit. In wat voor een hel moet deze man geleefd hebben om tot zulke gedachten te komen en in welke surrealiteit kon hij dit alles tot realiteit verklaren, hij die een te grote desillusie niet kon verwerken en zijn verdere leven leefde omdat hij niet anders kon, o God, wat een stuk menselijke ellende zit hier voor me, dacht Gerard in zichzelf en hij voelde hoe gevoelens van beklemming en medelijden elkaar voortdurend afwisselden. De man vervolgde zijn relaas, maar Gerard hoorde het niet meer, zag alleen nog maar dit menselijk wrak voor zich zitten met zijn ogen die geheel zouden uitdoven, deze mond die nog meer zou wegzakken, en voor zijn geest zag Gerard deze man als iemand die zwaar mismaakt was door een besmettelijke ziekte, hoe langzaam maar zeker zijn neus, mond en wangen werden weggevreten door deze ziekte, hoe machteloos hij moest toezien hoe deze ziekte hem pijnigde, zijn gehele lichaam aantastte, maar geen woord kon uitbrengen hoewel deze de hele wereld bij elkaar schreeuwde van de pijn.

Deze lijdende uitdrukking, die werd weergegeven door zijn ogen, was als een aanklacht. Gerard zag zichzelf aan de overkant van een rivier staan, die hem van de man scheidde, hoe hij zijn hand uitstreekte naar de man, en hoe ook de man probeerde zijn hand uit te strekken over deze onoverkoombare hindernis. Het enige wat Gerard zag was zijn afschuwelijk verminkte hand, zijn vingers waren weggevreten door de ziekte en alleen een bloederige en zwerende pols reikte naar zijn kant; deze pijn voelde Gerard zelf ook, deze arm bedekt met zweren, waarvan verschillende openbraken als een machteloze opstanding, waaruit het etter vermengd met bloed wegstroomde en zich met het vuil van dit lichaam vermengde en gezond vlees aantastte, was niet meer te genezen. Machteloos en met een gevoel van medelijden keek hij naar de man die nu z'n koffie opdronk, omdat hij er geen waarde aan hechtte. Hij die het nu maar aan de jeugd overliet en zo langzaam wegstierf, onopvallend zelfs, niet begrepen misschien.

Nadat Gerard zijn koffie had betaald liep hij de straat op, de regen was opgehouden en Gerard voelde hoe hij tegen deze ziekte moest vechten. Voordat hij het wist stond hij bij de ingang van een park, waar de toppen van de bomen zachtjes naar elkaar toenegen, en ieder ritselend blad een eigen harmonische functie had. Al doorlopend raakte hij opgetogen over dit schouwspel; hij voelde zich opgenomen in dit natuurlijk geheel . . .

Stukjes zonnestralen schoten fragmentarisch door het langzaam opzijgeschoven gordijn van wolken.

j. de meere.

Op de brug die aan weerskanten van het kanaaltje in de grond bevestigd zat, stond een man.

Het water stroomde traag onder zijn voeten door. Een stuk papier met een korst brood erop dreef langzaam mee onder de brug door.

Hij stond er nog steeds en keek naar beneden, door het grauwe water heen, waar beneden ergens een bodem moest zijn. Hij zag het niet, wie wel trouwens. Af en toe viel er een hoop veren met een kop eraan in het water, en verdwenen met iets in zijn bek naar het weiland achter de brug. Een paar eenden holden door het water, hij spoopte, in grote kringen loste het op.

Mensen liepen over de brug, kinderen beschooten elkaar met waterpistolen, auto's stonken naar gas, vrouwen liepen met boodschappentassen, heren liepen met hoeden, boeren met petten. Soms viel er een blad van de boom, verkleurd, mooier nu, voltooider, jammer dat het viel.

De huizen aan de overkant dansten op het water, hij zag zijn gezicht, zonder tanden, wit, lelijk. De klok van de kerk luidde, het was middag, geweest al. Op de dijk liepen schepsels met opgeblazen handschoenen onder hun buiken, grazend, kauwend. Verder op, waar geen kade was, groeide riet, zomaar; er stond een bordje „Eigen Weg“.

Ik liet me van de dijk rollen en voelde het natte gras door mijn kleren heenkomen. Voor me was de sloot, verstoorde kikkers zochten hun weg door de modder; hier was geen riet zoals boven. Stil was het water hier, vredig, slechts een zacht trillen van de hoogste toppen van het water verraadde het spel van de natuur.

Ik bleef op mijn rug liggen met een grassprietje in mijn mond. Flarden wolken schoten weg boven mijn hoofd, korte stootjes zonnestralen streelden de zachte wang van het landschap.

Een meeuw lag stil in de lucht, ik zou willen vliegen. Een nukkige wind waaide door mijn haar, onstuimig, vrij.

Ik blijf hier voor altijd, dacht ik, later niet meer.

Op de kade lag zand en ook een beetje modder, van mij. Ik liep over de stenen en zag de toppen van de bomen, de bladeren; ik stak mijn hand naar hen uit.

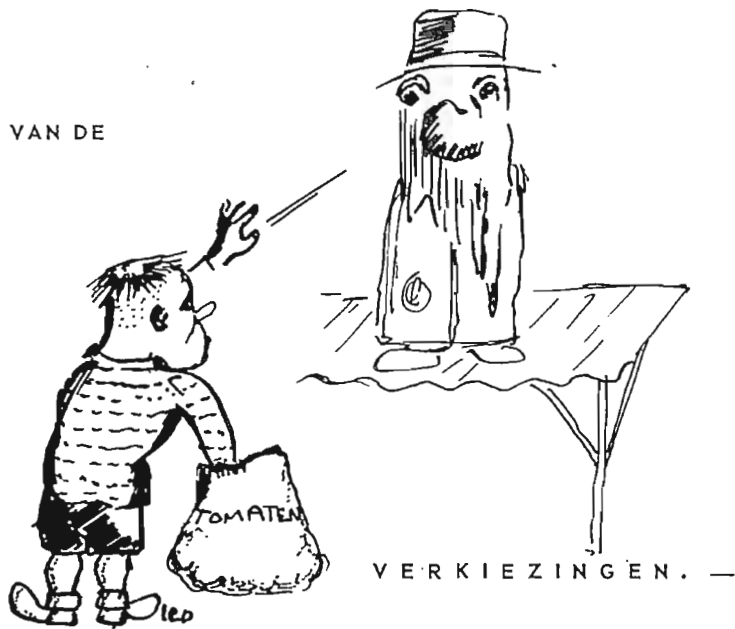
Op de brug stond hij en spuwde in het water.

Ik liep over de brug; halverwege draaide hij zich om en zei: „Ik heb op je gewacht.“ Ik keek in het gezicht van de dood.

Samen liepen we zwijgend naar de overkant.

D., 13-11-'63

j. de meere

Nu al het rumoer van de cour is geweken en alle affiches van de wanden zijn gehaald, wil ik kritische notities op de afgelopen verkiezing voor de voorzitter van de schoolraad geven.

Allereerst de affiches: dinsdag na kwart over drie werd het grootste gedeelte opgehangen. Hierbij vielen een aantal punten meteen op: de netheid van de affiches van Frans, in grote tegenstelling met het meeste wat Henriëtte aangebracht had; dit was (blijkbaar in haast) veelal met krijt neergeklieerde rommel. Meestal was het behangselpapier gescheurd, het krijt gevlekt en het geheel ronduit vies. Bovendien was de strekking van haar affiches volkomen verkeerd. Op vele namelijk werd Frans uitgescholden en omlaaggehaald. Hier enige voorbeelden: „Wie is Pruyt, de beul; gummikikker; Kwebbel; Nozemkater; Pruyt is een gans.“ Ook hadden de kiezers volgens een biljet van haar 'borden voor hun keiharde koppen' en waren zij klunzen, hetgeen natuurlijk bijzonder stom was om dit te zeggen. Vooral ook de enorme platen met Frans' naam op de cour en de kunstige schilderijen van Paul Kruse trokken veel aandacht. De eerste slag was ruimschoots voor Frans.

De volgende dag hield Rob van Beek een redevoering die vrij goed te verstaan was en waarbij de massa zich uitleefde in het gooien van allerlei — vooral natte — projectielen naar het grote doelwit. Op de banken lag na de pauze een stencil van Frans waarin hij, zoals elk jaar gebeurt, het beleid van de vorige voorzitter afkraakte.

Donderdag deed Henriëtte de beste tegenzet in de hele verkiezingsstrijd. Zij had naast de grote gele plaat waarop geschilderd was: Kiest Frans Pruyt op een keurig stel platen haar naam laten aanbrengen. Dit neutraliseerde het effect dat deze bordkartonnen plaat teweegbracht, volkomen. In de kleine pauze werd een tekening van Frans uitgedeeld en hield Rob van Beek weer een rede, waarbij het publiek al minder gooide en beter luisterde. In de grote pauze deelde Henriëtte koek uit, welke stunt vooral bij de lagere klassen in-

sloeg. Trouwens, haar hele campagne appelleerde aan de jongere kiezers. wat bij de nu in gebruik zijnde verdeling van de stemmen een verkeerd streven is. Immers, de 1e klas levert nu 10% van de stemmen, de 2e plus 3e klas 34% en de 4e, 5e en 6e klassen nemen 56% voor hun rekening. In de 1e klas kreeg Henriette 37% van de stemmen. in de 2e en 3e was dit 29% en van de 4e, 5e en 6e klas kreeg ze 25% van de uitgebrachte stemmen.

Terug naar de grote pauze, het debat dat werd gehouden tussen Rob plus Frans en de aanhangers van Henriette werd een grote overwinning voor Frans. Waarom durfde Henriette een direkte woordenstrijd met Frans niet aan? Zij heeft zich tijdens de gehele campagne veel te weinig aan het publiek vertoond. Ze bleef te veel op de achtergrond. In de pauze maakten enkele aanhangers van Henriette haar ideeën per geluidsinstallatie bekend. De installatie had geen groot volume en het auditorium was – dientengevolge? – klein. In het stencil dat 's ochtends op de kiezers lag te wachten, stonden enige doorzichtige kreten als. melk in de grote pauze, het maandelijks huiswerkvrij weekend (wat er nooit doorkomt; drie jaar lang hebben andere voorzitters geprobeerd dit te verwezenlijken) en de mededeling dat er tegenstrijdigheden in het program van Frans zaten. In de pauze hield Rob van Beek alweer een rede die niet zo insloeg. Ook Marijke Blommaert stak een rede af, maar niemand luisterde, vooral ook door de wijze waarop zij dit deed.

De wijze waarop Rob de cour opkwam en afging was niet zo origineel, maar toch indrukwekkend. Een heel goed idee was het om augurken uit te delen en ook het gooien van spruitjes. De folder die men het vierde uur op de bank vond, was erg verward en bevatte veel onzin.

Bij de stemming vond 67,1% van de kiezers Frans, en 27,3% Henriette de geschiktste kandidaat. 2,2% van de stemmen was blanco en 3,4% ongeldig. Deze lage percentages zijn zeer verheugend.

Tot slot een aantal factoren die de grote zege van Frans en de nederlaag van Henriette verklaren.

1. Frans had veel betere en veel meer medewerkers dan Henriette. Dit kwam o.m. tot uiting in de affiches wat aantal en stijl betreft, en de pamfletten die hij uitdeelde. Ook kon hij zodoende meer geld ophalen om de kosten van zijn campagne te bestrijden.
2. Rob van Beek is voor Frans van onschatbare waarde geweest. Deze jongen kon zo goed clown spelen en zijn best doen, dat iedereen hem aardig vond en het stemmen op Frans is dan de volgende, kleine stap.
3. Het feit dat Henriette een vrouwelijke kandidaat is en er meer jongens dan meisjes op school zijn. Hiermee wil ik overigens niet zeggen, dat alle meisjes op een vrouwelijke kandidaat moeten stemmen. Dit is ook niet gebeurd. Maar als die er is, stemt een meisje eerder op een vrouwelijke kandidaat. De heer Van Loenen tracht dit probleem op te lossen door elk jaar als er een vrouwelijke kandidaat is, een formule te gebruiken waarbij de stemmen van de meisjes zo worden vermenigvuldigd, dat deze in aantal gelijk komen met de jongens. Dit is mijns inziens niet redelijk. Hierbij wordt het idee gevormd dat de stem van een meisje belangrijker is dan die van een jongen. Bovendien, als er meisjes op een mannelijke kandidaat stem-

- men (en die zullen er vast en zeker in een groot aantal zijn), werkt dit juist ten nadele van de vrouwelijke kandidaat.
4. Als men de actieprogramma's naast elkaar legt, dan blijkt dat Frans veel nuttiger plannen heeft dan Henriette. De wederopbouw van de academie, het houden van een schoolbal om maar enkele punten te noemen, is belangrijker dan melk in de grote pauze (is hier behoefte aan?), meer spiegels in de toiletten en een huiswerkvrij weekend, waar de Rector overigens op tegen is. Het valt trouwens te bezien of het lunchlokaal van Frans haalbaar is.
  5. Frans zit al zes jaar op onze school, tegen Henriette drie. Frans heeft drie jaar langer de tijd gehad zich al bij voorbaat populair te maken. Zijn naam wordt ook veel gelezen in Bolwerk, wat gratis reclame voor hem is geweest.
  6. Henriette kwam pas twee weken voor de verkiezingen op het idee zich kandidaat te stellen, terwijl Frans dit reeds bij het begin van het schooljaar van plan was. Zo heeft hij lange tijd voor het organiseren van zijn campagne gehad.

h. broekman

„ V E E L H E I D “

j. de meere

De diepte van de hemel
blijft als een spiegelklare zee.
Daar tussen staat mijn geest
en wordt slechts een ruimte gewaar.

Ik beleef het ondenkbare lopen
op de onzichtbare draad
gespannen tussen de uiteinden van een cirkel.
De rede trilt onlogisch, er is meer dan ik begrijp.

Vele ondenkbare gedachten
verrijzen uit een duisternis van mijn ziel
en spreiden zich uit
op de toonbank van mijn bewustzijn.

Ik ervaar wat meer is aan mij,
meer wat ik denken kan,
onbeperkt meer ben ik dan ik zeggen kan.

OUDERVERENIGING EN SCHOOL

Van tijd tot tijd worden de leerlingen eraan herinnerd, dat de school een oudervereniging heeft. Over het algemeen zijn ze daar echter niet zo blij mee, en dit komt waarschijnlijk, doordat deze vereniging zich voornamelijk tot hen richt in de vorm van geboden en verboden.

Alvorens verder op het doen en laten van bovengenoemde instelling in te gaan, is het van belang zich te beraden over het doel ervan. Dit is naar men o.a. mag aannemen: het vormen van een schakel tussen school en gezin, waarbij ernaar gestreefd wordt, de taak als opvoeder van de docenten te verlichten en hen hierbij met raad en daad bij te staan, waardoor het welzijn van de leerlingen bevorderd wordt. Dit gelukt dan ook, maar soms op de verkeerde manier. Het reglement dat is opgesteld voor het houden van klassebijeenkomsten is bijv. geen geslaagde poging om de taak van de leraar te verlichten. Daarentegen is het vaak de aanleiding tot wrijving tussen die docent, die zich genoodzaakt ziet de regels stipt op te volgen, en de klas. De moeilijkheden zitten hierin, dat leerlingen andere opvattingen hebben over een klassebijeenkomst, dan de oudervereniging. Laatstgenoemde ziet een klasseavond als een culturele bijeenkomst, een soort Muiderkringetje, hetgeen duidelijk uit de reglementen valt op te maken. Op een dergelijke avond moeten de leerlingen zich dan vermaken met het voordragen van gedichten of het bespelen van instrumenten zoals bijv. een blokfluit. Alles onder het wakend oog van klasseleraar en gastvrouw. De scholieren echter vinden, dat een klasseavond als ontspanning gezien moet worden. Om te kunnen zeggen welk gezichtspunt het juiste is, zou men moeten nagaan, welke gedachte aan het instellen van klasseavonden ten grondslag heeft gelegen. Het is echter zo, dat er weinig of geen animo bestaat om een culturele bijeenkomst te houden op de manier zoals de oudervereniging dit gewenst vindt, en wel omdat men zich op school al het hele jaar met cultuur bezig houdt, en er bovendien reeds meer gespecialiseerde evenementen in die richting bestaan, zoals de voordrachtwedstrijden.

Naar alle waarschijnlijkheid heeft een klasseavond die op ontspanning is gericht, een gunstiger effect op de studie dan een met tegenzin gehouden culturele manifestatie. Dit is te verklaren door het vaststaande feit, dat het zo nu en dan verbreken van de sleur geestverfrissend werkt, zodat men weer met hernieuwde lust aan het schoolwerk kan beginnen.

Het werk dat een oudervereniging doet moet achter de schermen gebeuren; een dergelijke vereniging moet zo weinig mogelijk op de voorgrond treden om dat zulks ook een verkeerd effect heeft. Zo was er een oudervereniging, die een groep verkenners die op kamp gingen, een ijsje beloofde mits ze de hele week gehoorzaam zouden zijn. De voorzitter die het heerlijke nieuws meedeelde, werd met hoongelach begroet, en in het groepsblad verscheen een sarcastisch stukje over het ijsje van de oudervereniging.

Ook de soortgelijke instelling van het Pius X Lyceum bracht een dergelijk effect teweeg door de medewerkers aan het toneelstuk, dat ter gelegenheid van het rectorsteest werd opgevoerd, een zakje drop te geven. Door deze dingen ziet men des te duidelijker, dat de oudervereniging de leerlingen beschouwt als kleine kinderen, die tegen een boze wereld beschermd moeten worden.

Iets, wat door laatstgenoemden allesbehalve op prijs wordt gesteld. Is het dan een wonder, dat zij een negatieve houding tegenover deze vereniging gaan aannemen? Het is immers normaal en wenselijk, dat jonge mensen op de leeftijd van HBS'er of gymnasiast, zich tot zelfstandige volwassenen gaan vor-

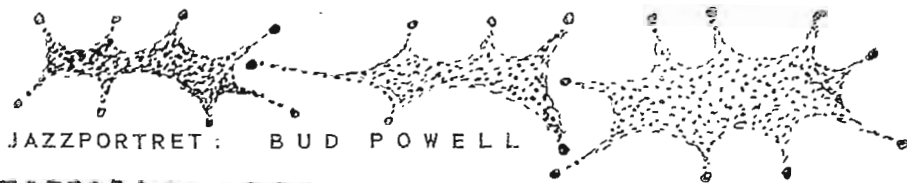
men. Niets is dan zo vervelend dan als kind beschouwd te worden. Van een oudervereniging kan men verwachten, dat ze de opvattingen van de doorsnee ouders weergeeft. Wanneer een dergelijke instelling opgericht wordt is het niet denkbeeldig, dat juist de meest zorgzame en bezorgde ouders gehoor geven aan de oproep om tot deze vereniging toe te treden. Dit heeft tot gevolg dat zij de bekrompen maatstaven, die zij voor hun eigen kinderen aangelegd hebben, van toepassing willen doen zijn op de hele school, terwijl een groot deel van de leerlingen misschien meer vrijheid geniet.

De hierboven geuite bedenkingen ten aanzien van de oudervereniging zouden zwaarder wegen, als de oudervereniging een grotere invloed had. Het is echter zo, dat de feitelijke macht van de oudervereniging zich niet verder uitstrekt dan tot de docenten en leerlingen die zich aan de reglementen wenssen te houden. In de praktijk zijn de voorschriften zeer eenvoudig te ontduiken. Vele docenten zijn zo verstandig bij het naleven ervan een oogje dicht te knijpen, en zodra de leerlingen iets buiten de school om op touw zetten, is de invloed van de vereniging volkomen uitgeschakeld. Een voorbeeld hiervan was de Kennedy-mars; de oudervereniging keurde die af maar kon door deze afkeuring niet verhinderen dat scholieren, die wel verlof van hun ouders kregen, deze mars liepen. Zeker, de school werd opgebeld door ouders die vroegen of de oudervereniging niets tegen deze 'overdreven prestatiemars' deed. Ze deed ook wel iets, het ontbrak haar ten ene male aan invloed. Hieruit is duidelijk af te leiden, hoe gering de macht van deze vereniging is.

Als men nu het geheel overziet, kan men zich afvragen, wat het nut is van een dergelijke vereniging. Misschien is het wel zo, dat ze nuttiger is voor de ouders dan voor de leerlingen, doordat ze een behoefte van eerstgenoemden bevredigt, namelijk de behoefte om zorgzaam te zijn.

Arno Böckling

Wie deze grote jazzpianist en vernieuwer, want hoe zou een Oscar Petenon, een Bill Evans of een Wynton Kelly geklonken hebben zonder Bud's lichtende voorbeeld, ooit van dichtbij heeft meegemaakt, kijkt onafgebroken naar zijn verlegen glimlach, die zo nu en dan doorbreekt tot een wijde grijns. De dromerige koolzwarte ogen doen daar echter zelden aan mee. Wel z'n lichaam, dat kan schokken van ingehouden lachen, als hij, ver voor iemand uitgesproken is, de geestige pointe of woordspeling al geraden heeft.

Bud is niet de man die tevreden met het leven is, of dankbaar wil zijn, dat hij op deze mooie wereld mag bestaan, zonder lichamelijke of geestelijke tekorten. Deze introverte negerartiest van de eerste orde daarentegen de humor, zijn wapen tegen concrete lomphheid en onartistieke levensbeschouwing, waaraan zijn innerlijk van kindsbeen af gewend is. Zijn sterk gespannen zenuwen doen hem grijpen naar kunstmatige bevrijdingen als alcohol en narcotica, het is helaas een feit. Of hij ouder zal worden dan zijn jeugdidool Lester Young, is een tergende twijfel. Maanden heeft hij doorgebracht in volstrekte eenzaamheid, in de boeien van de beruchte Amerikaanse geneeswijze. Berucht, ja, want de verslaafde aan narcotica wordt in de USA als een misdadiger gezien en niet als patient. Geen groter contrast dan de zachtmoedige jazzdichter Budd Powell met een misdadiger is denkbaar, maar eenmaal achter de piano, verandert de terughoudende, ongevaarlijke massamens uit de Newyorkse reuzenstad in de unieke Bud Powell, verdwijnt de verlegen glimlach die nu en dan automatisch terugkeert als hij zijn publiek moet danken, of als hij merkt dat er naar hem geluisterd wordt. Soms vertoont hij een crisis van onmacht, van gebrek aan zelfbeheersing, dan is er geen land met hem te bezeilen. Hij speelt niet, punt. Dat hebben wij, Nederlandse jazzliefhebbers, enige jaren geleden zelf ondervonden. Dan komen er verslagen in onze kranten in de trant van 'Zie je wel hoe onbeheerst die negerjongens met zichzelf tekeer gaan': natuurlijk, het mateloze drinken en dopen kan in onze ogen ook geen genade vinden, maar er zijn toch ook zielige gevallen, kijk maar naar Charlie Parker, Fats Navarro, Clifford Brown, Lester Young, Wandell Gray en Bud Powell, zij verdragen de opdonders van het vulgaire leven niet, maar ze zijn te zachtmoedig om er zich krachtig tegen te verzetten. Dit laatste schreef de Franse jazzcriticus Marcel Zannini, hij begreep het allemaal wel. Misschien is het hierboven geschrevene de reden, waarom Bud Powell zo schromelijk onderschat is; hiermee bedoel ik niet 'niet populair genoeg', maar dit is een aanval op de platenfirma's die Bud Powell als solist tot 1949 volkomen verwaarloosd hebben. Hij was een van de belangrijkste boppioniers en speelde met Parker en Gillespie, maar platen, nee meneer. Vergeleken met Art en Oscar Peterson, in welke klasse hij zeker thuishoort, is zijn geringe aantal opnamen onbegrijpelijk. Eerst in '49-'50 liet Blue Note hem, hij was toen al 26, zijn gang gaan, commercieel gevaarlijk, want het

de tijd van de Cool Jazz, van mensen als Lee Konitz, Lenny Tristano, Stan Kenton, het Miles Davis Octet, en Tadd Dameron. De bop, de pure vernieuwing vanuit negerstandpunt, leek voorbij te zijn. Parker maakte opnamen met strijkers, en de bop vercommercialiseerde, want de snobs gingen het machtig interessant vinden. Powell speelde Powell, zoals altijd, hij speelde wat in in een experimenteel stadium gegroeid was: Poco Loco, Night in Tunisia, Bouncing with Bud, Dance of the infidels, een willekeurige greep. Deze platen riepen iets wakker, en Charlie Parker, ziek van de strijkers, keerde boetvaardig naar Powell terug.

Een raad voor iedere jazzliefhebber: neem eens de moeite, een plaat van hem te beluisteren, betreuren zullen jullie het niet. Aanbevolen :

„Poco Loco“ Blue Note L.P. 5015
 „The lonely One“ Verve L.P. en E.P.
 „Bouncing with Bud“ Sonet L.P. .

Bystander.

HOCKEY-TOERNOOI TE BEVERWIJK

Op 31 oktober j.l. werd voor de 2e keer door het Pius-X College te Beverwijk een hockeytoernooi voor schoolelftallen georganiseerd. Iedereen was keurig op tijd op het C.S.(!), zodat we op de geplande tijd in Beverwijk waren. alwaar we nog 20 minuten moesten lopen voordat we op het veld van „Schegbeek“ kwamen.

Men had een indeling van 4 poules gemaakt, twee voor de jongens en twee voor de meisjes, die als volgt luidde (de volgorde is ook de plaats waarop de teams eindigden) :

Poule I (meisjes)

1. Pius X – Beverwijk
2. Fons-Vitae, A'dam
3. Keizer Karel, A'veen
4. St. Werenfridus, Hoorn

Poule II (meisjes)

1. Pius MMS – Amsterdam
2. Petrus-Canisius, Alkmaar
3. Pius X, Amsterdam
4. St. Michael, Zaandijk

Poule I (jongens)

1. Pius X, Beverwijk
2. Pius X, Amsterdam
3. St. Nicolaas, A'dam
4. Petrus Canisius
5. St. Michael.

Poule II (jongens)

1. St. Ignatius, Amsterdam
2. Mendel, Haarlem
3. Keizer Karel, A'veen
4. St. Werenfridus

Elke wedstrijd duurde 2x 10 minuten. :

Om de nummers 2 van elke poule ook nog een kans op een finaleplaats te ge-

ven, speelden de nummers 1 van poule I tegen de nummers 2 van poule II, en dus ook de nummers 2 van poule I tegen de nummers 1 van poule II. De winnaars van deze wedstrijden speelden in de finale en de verliezers om de 3e en 4e plaats.

Nu iets over onze resultaten. De meisjes wonnen van St. Michael met 1-0 wat ook echt wel mocht; verloren op een voetbalveld, waar niet gehockeyd kon worden, met 2-1 van Petrus Canisius en werden vrij snel en pittig ingemaakt door de Pius-mms. Dit alles leverde hun een 3e plaats in de poule op; toen moesten ze om de 5e en 6e plaats tegen het Keizer Karel spelen, die ze verloren en dus in het totaal 6e werden, wat ons toch wel enigszins tegenvalt. De jongens echter deden in een sterk bezet toernooi het lang niet gek en werden 4e in de eindrangschikking. Eerst werden zij bijna eerste van de poule, één puntje en één fout weerhielden dit echter. De wedstrijduitslagen waren:

- 1) tegen Pius X, Beverwijk: 0-0 (verdiend!)
- 2) tegen Petrus Canisius: 1-0 (bekwaam!)
- 3) tegen St. Michael: 1-0 ('dunnetjes'; had 'dikker' gekund)
- 4) tegen St. Nicolaas: 0-1 (die back toch?)

Dit leverde een 2e plaats in de poule op, en nu dus om een finaleplaats tegen het Ignatius. Er werd goed gespeeld, echter, het Ig. telt enige zeer bekwame hockeyers, 0-2. Om de derde en vierde plaats speelden we een tante-Betje-aan-de-thee-wedstrijd tegen het Mendel, die we met 1-0 verloren. De totale uitslag zag er tenslotte als volgt uit:

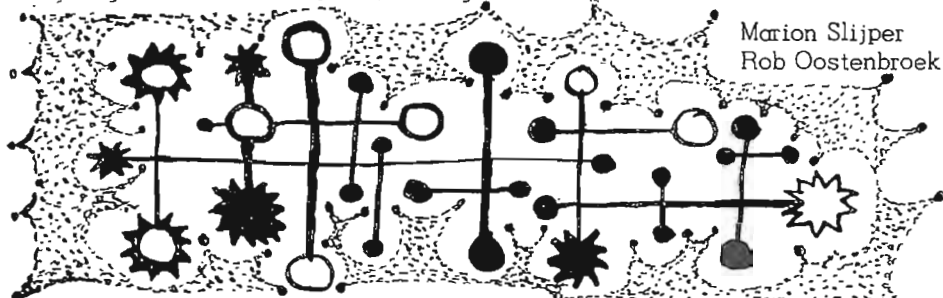
meisjes

1. Pius X - Beverwijk
2. Fons Vitae
3. Pius MMS
4. Petrus Canisius

jongens

1. St. Ignatius
2. Pius X - Beverwijk
3. Mendel College
4. Pius X - Amsterdam

Na afloop waren enige meisjes zo koud geworden, dat ze maar gingen handballen in de R.A.L., voor het herfsttoernooi. Degenen die overbleven, praat-ten nog knus na en misten hierna nog de trein.

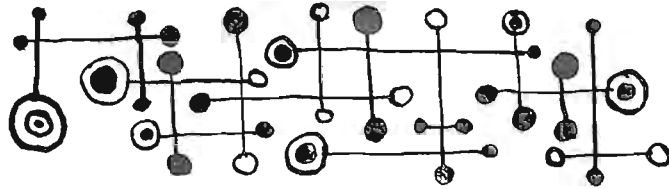

vervolg en slot van pag. 27: TTV PIUS X

Zojuist meldt onze correspondent uit Oost het volgende (per telegram):

PIUS X-I AFGELOPEN DINSDAG VEEL TE STERK VOOR O.D.O.S. STOP, HADDEN IN HET OOSTEN NOG NOOIT VAN EEN LOOPING DRIVE GEHOORD STOP UITSLAG 9-1 VOOR DE ONZEN STOP JOS HERMAN ONGESLAGEN STOP ODGS SPELERS WEL WOORDEN GEEN DADEN STOP PIUSX VEEL WOORDEN VAN GERARD EN DADEN VAN ALLEN STOP

Het Bestuur.

Na drie competitiewedstrijden is het verheugend te zien, dat onze senioren-teams zich uitstekend weren. Het eerste heeft zich thans opgewerkt tot de tweede plaats van de 3e klasse en er zit na 20 december, wanneer we VICTORY thuis ontmoet hebben, een eerste plaats in, tenzij de Weesperen voor die tijd struikelen. De eerste wedstrijd tegen KWIEK leverde een 8-2 overwinning op. Jos Hesp en Herman van Wechem bleven ongeslagen en Gerard Inden zag de winst eenmaal zijn baard voorbijgaan. Het dubbel ging tenslotte ook nog naar Badhoevedorp.

Met groot zelfvertrouwen toog men de week daarop naar de Dominicus-Ulo om JOVO weg te vegen. Drie uur later kwamen er drie ontnuchterde PIUS X-mensen naar buiten. Jos had zich in Sarlemijn vergist die er na 3 spannende games in slaagde hem zijn 100% te ontnemen; Herman wist slechts 1 partij te winnen. Hij verloor echter van Sarlemijn en Jan Oudshoorn, een oud-Pius-tiener. Gerard kon ook maar één tegenstander onder tafel werken, Oudshoorn. Het dubbel bracht ons tenslotte nog de halve winst. Als excuus MOET aangenomen worden, dat de door trainer Harry Kenter opgegeven speelvolgorde voor ons beslist niet geschikt was.

DIEMEN moest het de volgende week tegen een geladen 1ste opnemen en dolf met 8-2 het onderspit. Jos en Herman bleven ongeslagen en wonnen ook het dubbel. Gerard speelde een heel ongelukkige wedstrijd en won maar eenmaal. Beide andere partijen verloor hij in de beslissende game na 19-19 op twee netballen.

Het tweede kon het in zijn 1e wedstrijd niet balwerken tegen V.D.O. en ging met 4-6 de boot in. Evert Hoogervorst bleef ongeslagen, maar Wim Wismeier kon alleen zijn laatste partij in winst omzetten. Als invaller fungeerde in deze wedstrijd de heer Tielens van Gloria, die 15 jaar geleden competitie gespeeld had en nog veel van zijn vastheid behouden had. Ondanks goed spel en moedig volhouden verloor hij driemaal. Het dubbel bracht de winst bij de tegenstander.

Met een drastisch gewijzigd team toog men naar SORRY om revanche te halen. De vliegtuigmensen, gewend aan hoger sferen, spelen toch te hoog om hoogvliegers te worden. Evert, Wim en invalster Ria Engelen hadden geen moeite om de tegenstand op 0 te houden. 10-0 dus.

Mey Ho was de week daarop niet in staat boven de 10 punten per set te komen. Evert, Wim en Hans Knuvers, het team dus eindelijk in sterkste opstelling, hadden er echt een makkie aan.

Hoewel het 2e nu op de 5e plaats staat zit er, gezien de kracht van het team toch echt een kampioenschap, en dus promotie, in.

De junioren startten in Krommenie tegen Rivalen met een 9-1 nederlaag. Dirk-Jan Dijkzeul wist de eer te redden, maar Ton de Rooy en René de Smet konden hem daarbij niet helpen. Er moet bij gezegd worden, dat de tegenstanders al twee jaar tafeltenniscompetitie spelen. Dat de week hierop met 10-0 van JOVO verloren werd, is een klein foutje geweest. Geen van de spelers slaagde erin ook maar 1 game te winnen. Dit was te wijten aan een verkeerde mentale instelling. Afgelopen zaterdag werd het eerste punt bemachtigd. SMASH moest Dirk-Jan, de ongenaakbare, driemaal feliciteren. Aanvoerder Ton wist hier een overwinning aan toe te voegen, maar René bleef weer op 0 overwinningen staan, ondanks verwoede pogingen hierin verandering te brengen. Het dubbel bracht ons het eerste puntje. (Zie pag. 26 onder)

KRONIEK

- woensdag 23 oktober Op het Pius-X is na het plaatsen van uitlokkende affiches de verkiezingscampagne wederom uitgebroken.
- do 24.10. Naar aanleiding van het programma van de tegenstander is de strijd heftiger geworden. Tevens is het eerste Bolwerk van dit schooljaar uitgekomen, met liefst 28 pagina's !
- vr 25.10. De verkiezingen vinden hun hoogtepunt; na de laatste les brengt ieder zijn zo op prijs gestelde stem uit.
- za 26.10. In de kleine pauze werd door de rector de uitslag van de verkiezingen bekend gemaakt. De 'niets vermoedende' Frans Pruyt werd met overweldigende meerderheid tot schoolvoorzitter gekozen.
- wo 30.10. Om 1 uur slaakt de hele school een zucht: de herfstpauze is aangebroken. Of was het toch een herfstvakantie ?
- vr 1-11. De Kronieker was in de R. A.I. om de jongens-basketbalwedstrijden bij te wonen. Ik telde helaas slechts 8 supporters voor onze school, terwijl de tegenstanders er gemiddeld 25 hadden. Is het te begrijpen, dat ze niet alle wedstrijden wonnen?
- za 2-11. Het gevaar kwam deze nacht weer een stap verder in de richting van onze school. Het Chr. Lyceum-West brandde volgens de krant geheel uit en van het Pius X waren alle ruiten gesprongen. Volgens mij was slechts een deel van het Chr. Lyceum afgebrand en waren maar enkele ruiten van onze school gesprongen. (Wie heeft er gelijk?)
- ma 4-11. Met uitgeslapen gezichten en nieuwe, verse moed, begonnen we weer.
- wo 6-11. In de kranten Tijd/Maasbode en De Nieuwe Dag verscheen een vrij uitgebreid stuk over de 'brandende' kwestie: Wie is de pyromaan en wanneer gaat het Pius X eraan. De enige maatregelen die er genomen zijn, waren de brandvrije kasten. Waarom niet meteen een brandvrije school?
- di 12-11. Verjaardag van onze rector. Als geschenk van de leerlingen werd een filmomroller aan de rector aangeboden.
- za 16-11. Dank zij een verklede man op een niet verkleed paard kregen we een zo hard nodig extra vrij uur.
- 18 t/m 20 nov. Bezinningsdagen voor de 6e klassen, waar men zich kon verheugen op de boeiende lezingen van Pater van Kilsdonk S.J.
- wo 20-11. Een reisje naar Den Haag voor de 5e klas, o.l.v. de heer Van Loenen en van de heer Heys. O.a. werd het Vredespaleis en het Mauritshuis bezocht en werd er een debat bijgewoond in de Tweede Kamer.
- za 23-11. Marjo Dieters wint 3de prijs bij de voordrachtswedstrijden.
- ma 25-11. De krant vermeldde vandaag helaas dat er een Pyromaan gegrepen is. Het enige lichtpuntje is dat men er niet zeker van is.
- di 26-11. Met een zucht van verlichting kon men de krant dichtslaan. Het was hem niet !!
- ma 2 dec. 1e vergadering van de nieuwe leerlingenvereniging.
- do 5 dec. Sint Nicolaas viert zijn verjaardag.

ELKE DAG EEN SCHOON
OVERHEMD!

EEN TOP-PRESTATIE IN
„niet-strijken“-popeline

IS HET

CENTRALINE

HAZENBERG

NO-IRON SHIRT

In wit en Fantasie

f. 16.95 f. 14.95 f. 12.95 f. 10.95

In 3 mouwlengten

verkrijgbaar.

KINKERSTRAAT 326-332

NIEUWENDIJK 156a en 207

BILDERDIJKSTRAAT 96

v. LIMB.STIRUMSTRAAT 26

**DE WEG NAAR HET
GOEDE BOEK!..**

Alle goede boeken vindt

U bij ons in voorraad.

Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL

OBRECHT

A.J.M. v.d. Waart

Willemsparkweg 74,

Telefoon: 790233,

Amsterdam-Z.

YAV DE MEETE JOHANNI DI MARE.

LAE Δ E MEETE

Jean le lac.

Johan der See.

Johannus

P. 3555

PIUS X

BOEKHANDEL

ANNEX KUNSTHANDEL

SCHOOLBOEKHANDEL

GEVESTIGD SINDS 1914.

WETT. GED.

SNELLE LEVERING

VAN ALLE

STUDIEBOEKEN

UITSLUITEND

HET

GOEDE BOEK

*Het Betere genre
religieuze artikelen*

AMSTERDAM C — RAADHUISSTRAAT 35 — TEL. (0 20) 24 74 88*

(2 LUNEN)

